

EHTOOLLISEN MYSTIIKKA

Pekka Ervastian esitelmä 18.12.1932

Ensimmäisen Pyhän Ehtoollisen magia – kuten viime kerralla näimme – oli siinä, että Jeesus Kristus itse jakoi leipää ja viiniä, itse siunasi, itse pani siunaukseensa voimaa. Ainakin jotkut opetuslapset huomasivat tämän koko olennessaan. He tunsivat, että eivät syöneet tavallista leipää, eivätkä juoneet tavallista viiniä, mutta tunsivat, että jotain tuli tuon leivän ja viinin mukana, jotain henkistä voimaa. Kaikki luultavasti eivät sitä tunteneet, mutta ainakin jotkut opetuslapsista. Mutta kun Jeesus silloin sanoissaan ei sanonut muuta kuin, että ”tehkää tämä aina minun muistokseni sitten, kun minä olen lähtenyt teidän luotanne pois“, niin voimme ymmärtää, että myöhemmin niissä ehtoollisaterioissa, joita järjestettiin seurakunnissa, että niissä ei ollut ilman muuta tätä maagillista puolta. Ne järjestettiin nuo yhteiset ehtoollisateriat niin sanotuiksi rakkausaterioiksi. Ja niissä rakkausaterioissa tuli tavaksi, että osanottajat toivat mukanaan, mitä heillä oli ja mitä tahtoivat tuoda mukanaan ruokaa ja juomaa – ei ainoastaan siis leipää ja viiniä, vaan yleensä ruokaa. Ja sentähden huomaamme, että nämä rakkausateriat, joiden tarkoituksena oli olla rakkausaterioina siinä mielessä, että siinä rikas ja köyhä istuivat vieretysten ja kaikki söivät samaa ruokaa ja joivat samaa viiniä, että nämä ateriat pian kadottivat tämän alkuperäisen tarkoituksensa. Se tarkoitus oli tietysti sitten aivan yksinkertaisesti fyysillinen, mutta se tarkoitus oli silti korkea ja hyvä, sillä olihan Jeesus ennenkin opettanut opetuslapsille, kuinka tuli yhdessä syödä. Kun ruokittiin esimerkiksi tuhansia ihmisiä, Jeesus näytti esimerkillään, kuinka tuli tehdä – että ne joilla oli antoivat niille, joilla ei ollut, ja kaikki saivat kylliksi. Ja

sillä tavalla käsitettiin näitä ensimmäisiä rakkausaterioita. Jokainen toi ruokaa ja juomaa, mitä oli, ja ne koottiin yhteen ja apostolit, diakoonit, jakoivat, että kaikki saivat kylliksi. Kaikki söivät yhdessä ja apostolit siunasivat niitä ruokia ja juomia. Mutta pian nämä ateriat kadottivat tämänkin tarkoituksensa, sillä huomaamme Paavalin ensimmäisestä kirjeestä korinttilaisille, että hän moittii seurakuntalaisia siitä, että ne eivät osaa pitää pyhänä näitä rakkausaterioita. Kaikki juoksevat ja ryntäävät pöytään ja rupeavat heti syömään omia ruokiaan ja juomaan omia juomiaan, että kaikki pian olivat täynnä ruokaa ja miltei juovuksissa. Tämä oli kerrassaan häpeällistä ja koko rakkausaterian tarkoituksen unohtamista. Ja Paavali sanoo siinä kirjeessään: ”älkää ollenkaan nauttiko ja tehkö niin, vaan muistakaa, millä tavalla Jeesus asetti tämän ensimmäisen Pyhän Ehtoollisen, ja minä sitten puhun niistä asioista tarkemmin, kun tulen taas teidän luoksenne.“ Rakkausateriat kadottivat merkityksensä, kun osanottajat enää eivät ajattelleet toisiaan. Rakkausaterian koko merkitys on siinä, että osanottajat eivät ajattele itseään, vaan toisiaan. Jos joku tuo jotain syötävää ja juotavaa, hän tuo sitä toisia varten, ilahduttaakseen toisia. Ja niin ne rakkausateriat olivatkin järjestettyjä alussa, kun apostolit itse niitä johtivat.

Mutta näiden rakkausaterioiden ohella syntyi pian myöskin toisenlainen ateria. Paavali, joka oli nähnyt Kristuksen ilmestyksessä, joka Damaskuksen tiellä oli kääntynyt ja nähnyt Jumalan Pojan ja myöskin Jeesus Kristuksen, hän joka sitten oli ollut sokeana kolme päivää ja saanut apua eräältä kristityltä, jolta sitten myöskin sai opetusta Damaskuksessa, tämä Paavali, kun hän näki ja katseli rakkausateriaa – ehtoollista, – hän teki huomion. Se liittyi siihen hänen kokemukseensa, että hän oli nähnyt, kuinka Jeesus Kristus yhä eli, ja eli toisessa maailmassa – sehän ei estänyt häntä silti näkymästä tässä näkyväisessä maailmassa, jos hän sitä tahtoi. Paavali oli itse kääntymykses-

sään tullut Kristuksen puolustajaksi, yliaistillisen, suuren, ihmeellisen kokemuksen, uudestisyntymisen kautta. Hän ajatteli ja sai myöskin semmoisen vaikutelman, että koska Jeesus Kristus yhä elää ja on olemassa näkymättömässä maailmassa, miksikä hän ei, yhtä hyvin kuin oli itse asettanut tuon ensimmäisen Pyhän Ehtoollisen sillä tavalla, että itse oli läsnä, miksikä hän ei edelleenkin voisi olla personallisesti läsnä ja mukana Pyhässä Ehtoollisessa. Miksikä se tapahtui ainoastaan hänen muistokseen? Miksikä se ei voisi tapahtua sillä tavalla, kuin se tapahtui ensimmäisen kerran, nimittäin niin, että Jeesus Kristus itse oli myöskin mukana? Ja kun Paavali puhui tästä Pietarille ja muille opetuslapsille, niin Pietari hänet ymmärsi. Vaikka Pietari johti tuota ensimmäistä Jerusalemin seurakuntaa, joka oli tavallaan eniten kääntynyt tähän näkyväiseen maailmaan, ja vaikka Pietari ainoastaan piti Jeesuksen siveysoppia tärkeänä – hänellä oli kyllä silloin tällöin yliaistillisiä kokemuksia, – niin hän kuitenkin ymmärsi Paavalin ajatuksen hyvin ja sanoi: ”Niinhän se tietysti voisi olla. Mutta silloinhan eivät kaikki umpimähkään voi olla mukana. Silloinhan täytyy olla niinkuin Jeesus itse sanoi: Missä teitä on kaksi tai kolme minun nimessäni koolla, siinä minä olen mukana maailman loppuun saakka.“ Jeesus oli tarkoittanut sitä, että heidän piti olla koolla erikoisessa henkisessä tietoisuudessa ja tarkoituksessa. Nyt tietysti tässä ensimmäisessä seurakunnassa Jerusalemissa olivat kaikki läsnäolijat erittäin hartaita. He olivat kyllä täynnä uskoa, kun he ottivat osaa noihin rakkausaterioihin, mutta siinä olivat kuitenkin mukana sekä nuoret että vanhat jäsenet, kokemattomat ja kokeneet, uskossa heikot ja uskossa vahvat. Pietari ajatteli, että aivan umpimähkään eivät kaikki voi olla läsnä, jos hengessä rukoillaan, että Jeesuskin olisi läsnä. Jos pyydetään, että Jeesus Kristus personallisesti olisi läsnä Pyhässä Ehtoollisessa, silloin täytyy kaikkien osanottajien olla siitä tietoisia ja rukoilla sitä ja odottaa sitä. Tämähän tietysti oli

myöskin samaa, mitä Paavalikin ajatteli, ja sentähden he olivat siitä yhtä mieltä. Ja sitten he alkoivatkin pitää erikoisesti niiden kesken, jotka eivät enää olleet semmoisia oppilaita ”katekumenoi”, vaan ”pistoii” uskovaisia, erikoisia ehtoollisaterioita. Ja silloin tapahtui, kun uskoa täynnä olevat opetuslapset olivat koolla ja apostoleista Pietari siunasi leivän ja viinin – niinkuin Jeesus Kristuskin oli tehnyt, – että Jeesus Kristus tuli siihen heidän juhlatilaisuuteensa. Hän astui yht’äkkiä avaruudesta esiin ja oli läsnä Pyhässä Ehtoollisessa. Ja silloin tämä tietysti erikoisella tavalla vahvisti kaikkien uskoa. Ei voi oikeastaan puhuaakaan semmoisesta. Se oli niin suurenmoinen kokemus kaikille. Ja saattoipa tapahtua niinkin, että Jeesus otti itse kalkan ja leivän, ja siunasi ja jakoi. Ja silloin ne läsnäolijat, jotka olivat olleet mukana ensimmäisessä ehtoollisessa, kun se asetettiin, tunsivat samaa mitä silloinkin, ja ne jotka eivät olleet silloin läsnä, tunsivat sitä, mitä nuo ensimmäiset olivat tunteneet. Ja tämän he ymmärsivät aivan maagilliseksi toimitukseksi. Se oli kerrassaan sellainen salaperäinen ja maagillinen kohtaaminen. Se oli mysterio, mikä on sitten säilynyt kaikissa kristillisissä kirkkoissa jonkunlaisena mysteriotietona. Sillä kaikissa kirkkoissa puhutaan siitä, että Jeesus Kristus on läsnä Pyhässä Ehtoollisessa. Eivät nämä kirkot tietenkään ajattele, että Jeesus Kristus personallisena olentona on läsnä. Ainakin hän on läsnä näkymättömällä tavalla, mutta kirkot ajattelevat ennen kaikkea, että hän on läsnä leivässä ja viinissä. Hän on leivän sisässä, leivän mukana ja sen alla. Samalla tavalla viinissä. Mutta niinhän on kaikkien kristillisten kirkkojen usko, että Kristus on läsnä yliluonnollisella tavalla tässä pyhässä toimituksessa leivässä ja viinissä. Mutta tämä muisto ja traditsioni, joka muodostettiin opinkappaleeksi, johtui siitä, että ensimmäisinä aikoina Jeesus Kristus todella oli läsnä. Hän tietysti saattoi ilmestyä ensimmäisinä aikoina opetuslapsilleen muutenkin. Mutta sitten hän oli niissä mysteriotoimituksissa

läsnä vielä erikoisemmalla tavalla, sillä jos hän muuten ilmestyi opetuslastensa luo, joko silloin kun heitä oli kaksi tai kolme yhdessä tai yksitellen, niin hänen läsnäolonsa merkitsi sitä, että hän jotain opetti, mutta tässä Pyhässä Ehtoollisessa ei hän esiintynyt enää opettajana ainoastaan, vaan esiintyi – niinkuin voisimme sanoa – vapahtajana, auttajana, sinä, jonka suuri henkinen voima vaikutti opetuslapsiin. Ja tällä tavalla aivan ymmärrämme, kuinka kristillisissä kirkoissa on käynyt semmoinen traditio, että Jeesus Kristus ei ainoastaan ollut mikään opettaja niinkuin muut suuret Jumalan lähetit maan päällä, Buddhat ja muut, vaan Jeesus Kristus oli ennen kaikkea ihmisten vapahtaja, auttaja, joka ei ainoastaan puhu ja opeta, vaan saa aikaan jotain henkisesti. Tätä on aina kirkoissa painostettu, ja sentähden kristilliset kirkot ovat nähneet niin suuren eron Jeesuksen ja kaikkien hänen edeltäjiensä välillä, ja se ero on lopulta käynyt niin suureksi, että he ovat kadottaneet muistinsa Jeesus Kristuksesta ihmiskunnan opettajana. He ovat katsoneet itsensä sokeiksi siihen seikkaan, että Jeesus Kristus oli ihmisten vapahtaja ja auttaja henkisessä teossa. Tämä on ollut kohtalokasta, sillä se on merkinnyt, että Jeesus ei ole voinut liioin olla henkisenä auttajana, kun kerran on kielletty hänet opettajana, kun ei ole kunnioitettu hänen sanojaan, pantu arvoa hänen opetuksilleen. Ei ole ymmärretty, että niitä on ensin noudatettava, sitten vasta hän voi tulla persoonallisena vapahtajana ja auttajana. Hän ei voi tulla semmoisena vapahtajana ja auttajana sille ihmiselle, joka ei ensin noudata hänen käskyjään. Se on ensimmäinen ehto. Kristikunta ei ole mikään kristikunta, jos se vain ajattelee, että Jeesus Kristus on jonkunlainen noita, joka loihtii meidät pelastetuiksi, on tehnyt jotain Isän hyvitykseksi ja aina vetää ihmisyyksilöitä synnin suosta. Ehkemme juuri niin osaa sanoa, mutta kuitenkin, että hän pelastaa ihmisiä perkeleen pauloista, ikuisesta kadotuksesta. Niin kauan kuin kristikunta

katsoo Jeesus Kristusta ainoastaan tältä loihtijan kannalta, niin kauan Jeesus Kristus ei voi mitään tehdä ja auttaa. Vasta sitten, kun kristityt yksilöt ottavat ensin Jeesuksen vastaan semmoisena elämän opettajana, joka näyttää, miten heidän on eletävä tässä näkyväisessä elämässä, miten heidän on itseään kasvatettava sisässään, hengessään ja sielussaan, vasta sitten voi Jeesus tulla heidän luokseen välittömänä auttajana ja persoonallisena vapahtajana. Ja ennen kuin kristilliset kirkot ottavat vastaan Jeesuksen elämän opin ja rupeavat itse opettamaan ja noudattamaan Jeesuksen käskyjä, on Jeesus aivan kykenemätön tekemään mitään kirkkojen hyväksi. Sillä kirkothan sulkevat itsensä ulos hänestä. On aivan kuin kaikki komeat kirkot, jotka on rakennettu, olisivat niin hyvin teljetty kiinni, ettei Vapahtaja vaan pääsisi niihin sisälle. Aina on ollut poikkeuksia ja on ollut yksilöitä, jotka ovat ottaneet Jeesuksen vastaan opettajana. Ja on yksityisiä kirkon pappeja, piispoja ja paaveja, jotka ovat ottaneet vastaan Jeesuksen opettajana, ja kun he ovat hyväksyneet hänet opettajana, hän on voinut tulla auttajana ja vapahtajana. Mutta mikäli kirkot ja yksilöt eivät ota vastaan Jeesusta elämän opettajana, eivät he kykene ottamaan häntä vastaan ja hän ei kykene tulemaan heidän luokseen auttajana ja vapahtajana. Sentähden on tämä kohta niin ylen tärkeä. Ja ensimmäisissä seurakunnissa apostolit ja heidän välittömät opetuslapsensa, he ymmärsivät tämän. Silloin kaikki, jotka sanoivat itseään Jeesus Natsarealaisen seuraajiksi ja jotka myöhemmin nimittivät itseään kristityiksi, ymmärsivät, että uusi elämä alkaa silloin, kun ihmisyksilö alkaa kulkea Jeesuksen jäljissä, alkaa elää Jeesuksen käskyjen mukaan. Silloin alkaa uusi elämä, ja se ei ole ainoastaan sitä, että ihminen on nyt muuttanut elämäntapansa jossain merkityksessä, että hän on kääntynyt pois maailman poluilta j.n.e. Se ei ole niin vain muodollinen asia. Se on sitä, että kun yksilöt silloin alkavat uutta elämää, niin he astuvat Pyhän Hengen ilmapiiriin, Jeesus

Kristuksen auran, ja täyttyvät uudella elämällä ja voimalla, jossa he etenevät. Se oli heidän elämänsä etenemistä hengessä ja tiedossa. Heidän tietonsa tuli yhä syvemmäksi ja voimakkaammaksi, ja he huomasivat, että elämä itsessään on aivan suuremoinen, kun ihminen pääsee siitä kiinni. Elämä ei ole silloin ainoastaan pientä hommaa täällä maapallon puolella, vaan elämä on kulkua kirkkaudesta kirkkauteen, se on sisäistä henkistä elämää, joka aina laajenee, syventyy, kasvaa ja nousee korkeuksiin. Tätä ensimmäiset kristityt saivat kokea. Ne hetket, jolloin he saivat vahvistusta ja voimaa, kun he kokoontuivat yhteisiin kokouksiinsa ja yhteisissä ehtoollisen vietoissaan ottivat vastaan Jeesus Kristuksen personallisena olentona – siinä oli ehtoollisen varsinainen maagillinen puoli. – Tiedämme, että Paavali sai oppilaan Ateenassa ja että hän perusti siellä aivan kuin kreikkalaisen mysteriokoulun Eurooppaa varten. Tämä oppilas oli tunnettu Dionysius Areopagin jäsen, josta historia kyllä mainitsee, mutta josta ei paljoa puhuta. – Se oli kuitenkin suoraa linjaa Paavalista.

Mutta tällä ehtoollisvietolla oli toisenlaisiakin merkityksiä vielä. – Nyt meidän ei suinkaan pidä ajatella, että semmoinen maagillinen ehtoollisvietto olisi mahdoton meidän päivinäimme. Se ei ole mahdoton suinkaan näkymättömän maailman puolelta, Kristuksen kannalta. Se riippuu meistä ihmisistä. – Mutta ehtoollisella on toinenkin, mystillinen merkitys, mystillinen puoli. Ja tämä mystillinen ehtoollinen ei tapahdukaan ollenkaan tässä näkyväisessä maailmassa, vaan ehtoollinen mysteriona, samana mystillisenä todellisuutena voi tapahtua ja tapahtuu näkymättömässä maailmassa yksistään. Ja silloin se ei ole riippuvainen mistään ulkonaisesta seikasta, ei mistään paikasta, mistään ajasta, vaan tämä mystillinen ehtoollinen on riippuvainen ainoastaan yksilöstä. Siinä mystillisessä ehtoollisessa ei ole monta ihmistä yhdessä. Siinä mystillisessä ehtoollisessa on

yksilö yksin. Ihminen on yksin. Ja se on ihmeellistä, että kun ehtoollinen maagillisena toimituksena hävisi olemasta tässä näkyväisessä maailmassa, kun ei ole mitään pyhää ehtoollistoitusta, jossa Jeesus Kristus olisi personallisesti läsnä, niin on todellakin hyvin ihmeellistä, että silti on aina pitkin vuosisatoja ja vuosituhansia – kohta parituhatta vuotta – ollut tällainen mystillinen ehtoollinen, joka kuitenkin on myös yhteydessä Jeesus Kristuksen kanssa. Se ei ole siis mikään semmoinen ehtoollinen, joka olisi ollut aina ja koska tahansa tässä merkityksessä, vaan se on ehtoollinen, joka suorastaan on tekemisissä juuri Kristuksen ja hänen työnsä kanssa. Ja mikä tämä mystillinen ehtoollinen on? – Se on, että yksilö siis koska tahansa, ajasta ja paikasta riippumatta, voi saada näkymättömällä tavalla nauttia Herran Pyhää Ehtoollista. Jos me kuvaamme sitä seikkaa inhimillisin sanoin, voimme sanoa, että joku enkeli, siis joku Jeesus Kristuksen lähetti, taikka kukaties joissakin tapauksissa Jeesus Kristus itse, tulee näkymättömän kalkin ja näkymättömän viinin kanssa ja tarjoaa sille yksilölle näkymättömästi. Kukaan ei näe mitään tässä näkyväisessä maailmassa, mutta näkymättömästi tuo ihmisyksilö saa nauttia Pyhää Ehtoollista. Silloin joku tulee hänen luokseen ja tarjoaa hänelle kalkista Pyhää Ehtoollista, elämän vettä, Kristuksen verta. Hän saa sitä juoda hetken, ja sen vaikutus tietysti tuntuu koko hänen olemuksessaan. Tällainen voi tapahtua silloin, jos yksilö, joka tietysti on opetuslapsi, Jeesuksen seuraaja, harras kristitty niin sanoakseni, silloin kun hän on surullinen, alakuloinen, liian murrettu hengessään, liian ahdistettu, liiaksi maailman hylkäämä – silloin tulee enkeli hänen luokseen ja tarjoaa hänelle Pyhää Ehtoollista Kristuksen käskystä. Se on aina lähetetty. Tämä on siis erittäin salaperäinen ja mystillinen tapahtuma. Tietysti ihminen, joka saa ehtoollista, voi itse tuon nähdä. Tarkoitin, että kukaan syrjäinen ei näe, eikä edes, että asianomainen ehtoollisen nauttijakaan näkee jotain.

Hän tuntee saavansa ihmeellistä lohdutusta, voimaa ja kirkkautta henkeensä ja sieluunsa. Hän saa voimaa, joka virtaa koko hänen olemuksensa läpi ja valaisee hänen henkeään. Mutta hän voi nähdä myöskin, kuinka käsi ojentuu näkymättömästä ja siinä on kalkki, jota se tarjoaa hänelle. Ei hän voi ottaa kiinni siitä. Se on tuo toinen käsi, joka antaa hänelle juoda. Mutta se on Pyhän Ehtoollisen mystillinen puoli.

Sitten on meillä vielä tässä Pyhässä Ehtoollisessa – niinkuin olen maininnut – okkultinen merkitys. Tämä okkultinen merkitys on yhteydessä myöskin ristinkuoleman, Jeesuksen ristinkuoleman kanssa. – Te muistatte epäilemättä kaikki vanhan Graal-legendan. Se on oikein alkuaan sillä tavalla, että kun enkelein lankeemus tapahtui, ja pääenkeli, jota nimitetään Luciferiksi, hänkin syöksyi maahan, silloin hänen kruunustaan putosi suurin ja kaunein jalokivi. Tämä jalokivi oli kuin paljasta vuorikristallia, valkoisenhohtava, läpikuultava, loistava, säteilevä. Tätä säilytettiin jossain, tätä ihmeellistä jalokiveä, kunnes siitä tehtiin malja, kalkki, ja sitä kalkkia Jeesus käytti, kun hän asetti Pyhän Ehtoollisen. Heidän viimeinen yhteinen ateriansa kävi tämän kalkin merkeissä. Sitten kalkki joutui Josef Arimatialaisen käsiin, niin että hän oli Golgatalla ristinpuun juurella ja otti tähän samaan kalkkiin Jeesuksen verta muutamia pisaroita. Sitten se oli hänellä ja hänen perheessään ja hänen heimonsa käsissä, kunnes se siirtyi Eurooppaan, ensin Espanjaan, ja siellä linnaan, joka oli rakennettu [Mont-Salvat] vuorelle. Siellä se oli jonkun ylhäisen ritarin, melkeinpä kuninkaan hallussa. Se kulki polvesta polveen, mutta joutui sitten Englantiin, sielläkin semmoiseen linnaan ja vuorelle, jota nimettiin ”Mount S[alvat]“, ja siellä se sitten on ollut. Tämmöinen on Graal-legendaa. Ja myöskin muistatte kaikki, kuinka legendassa puhutaan Graal-ritareista, veljeskunnasta, joka hoitaa ja säilyttää luonaan tätä pyhää ehtoollismaljaa, Graal-maljaa. Ja nämä veljet, ritarit,

asuvat siellä vuorella tietymättömissä. Ei kukaan ihminen löydä heitä ennenkuin hän on valmis myöskin tulemaan siihen samaan veljeskuntaan. Kun joku nuori ihminen täynnä jumalanpelkoa ja uskoa ja pyhyyttä lähtee etsimään tuota Graal-linnaa, sitten hän voi monien vaikeuksien ja koettelemusten kautta päästä sinne. Hän voi päästä veljeskuntaan ritariksi ja voi nousta asteissa, että hänestä voi tulla vaikka Graal-kuningas, joka säilyttää ja varjelee sitä pyhää maljaa. Mutta joskus joku niistä ritareista voi esiintyä maailmassa. — Meillä on kaunis taru, "Lohengrinin taru", jossa kerrotaan, että Lohengrin, joka oli Graal-ritari, tulee maailmaan puolustamaan [Brabantin] kuninkaan tyttäreltä, kun häntä syytetään veljensä murhasta. Silloin keskiajalla oli tapana, että neljään ilmansuuntaan puhallettiin torvella ja huudettiin, eikö ole ketään, joka tahtois puolustaa kuninkaan tyttäreltä? Sitten lopulta tulee sininen ritari, Graal-ritari puolustamaan häntä. Hän taistelee kuninkaan tyttären syyttäjää vastaan ja voittaa sen tietysti. Ja sitten he menevät naimisiin. Mutta muistamme, kuinka ritari sanoo: "Sinä et saa koskaan kysyä, kuka minä olen. Sinun täytyy tyytyä minuun tällöisenä, sillä jos sitä kysyt, menen pois." Ja muistamme, kuinka [Elsa] ei voi olla kysymättä, ja ritari sanoo, kuka hän on, ja sanoo samalla hyvästi. Hän kutsuu joutsenensa ja matkustaa sillä pois, ja [Elsa] jää yksin. — Tämä Graal-legendalla on äärettömän kaunis, ja kaikki muut legendat, jotka ovat syntyneet sillä tavalla, niinkuin esimerkiksi "kuningas Arthur ja hänen englantilaiset ritarinsa", ne ovat sanomattoman kauniita. Ne ovat keskiajan elämälle kuvaavia. Keskellä koko kirkollista mustuutta, vainoa ja julmuutta oli olemassa kuin uskonnollinen käsitys ihmisen elämästä. Katolinen kirkko kyllä ylläpiti sitä. Se edusti sitä. Ja tällöiset ihanat legendat olivat omiansa ylläpitämään uskoa kaikkeen hyvään. Ne opettivat, kuinka välttämättömä oli, että ihmisen piti edistyä hyvässä. Ei ollut kysymyksessä hänen älynsä, ihmeellinen neronsa, vaan hänen siveellinen

etevyytensä. Nämä tämmöiset legendat opettivat keskiajan ihmisille, mikä elämän sisältö on ja kuinka sen elämän painopiste on moraalisisessa puhtaudessa ja hyvydessä, ei älyllisessä etevyydessä. Ja sentähden ne legendat ovat sinne nähtävästi tulleet pyhästä alkulähteestä. Nyt silloin tämä Graal-legendakuva meille aivan erinomaisen tärkeitä asioita tämän ehtoolliskalkin yhteydessä ja ihmisen kehitystä. Sillä tämän ehtoollismysterion okkultisessa merkityksessä on kysymys ihmisen kuolemattomuudesta. Ihminen on määrätty kuolemattomaksi, mutta hän ei sitä suinkaan ole. Hän ei ole sitä tietä, sillä mikä kuolemattomuus se on, mistä emme mitään tiedä. Jos me olemme sisimmässä hengessämme kuolemattomia, mutta emme tunne sitä henkeä, emme voi kerskailla olevamme kuolemattomia. Mutta meillä on mahdollisuus tulla kuolemattomiksi, koska meillä on kuolemattomuuden siemen ja meidän elämämme on sitä varten, että saavuttaisimme kuolemattomuuden.

Esitelmän pika- ja puhtaaksikirjoittanut Reino Kuosma.
Jäljentänyt E. H.

Esitelämä on julkaistu kirjassa *Jeesus Kristus, maailman Vapahtaja*, 1940.